



Luxemburg 26. októbra 2021

Výročná správa za rok 2020

10 najčastejšie kladených otázok

1) Akú úlohu zohráva Európsky dvor audítorov v súvislosti s rozpočtom EÚ?

Každý rok **kontrolujeme konsolidovanú účtovnú závierku EÚ a poskytujeme stanovisko** k trom záležitostiam: 1) či je účtovná závierka spoľahlivá, 2) či boli príjmy EÚ prijaté v súlade s pravidlami a 3) či sa jej rozpočet vynakladal v súlade s pravidlami. Tieto kontroly sú základom pre naše **vyhlásenie o vierohodnosti**, ktoré sme podľa článku 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) povinní predložiť Európskemu parlamentu a Rade.

V roku 2020 výdavky EÚ dosiahli **173,3 mld. EUR**, čo predstavuje 1,1 % spoločného hrubého národného dôchodku členských štátov EÚ a Spojeného kráľovstva.

2) Schválil Európsky dvor audítorov účtovnú závierku za rok 2020?

Áno. Účtovnú závierku za rok 2020 sme schválili ako **spoľahlivú** (to znamená, že sme vyjadrili tzv. výrok bez výhrad) tak, ako za každý rozpočtový rok od roku 2007. Dospeli sme k záveru, že účtovná závierka za rok 2020 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu EÚ, jej výsledky za príslušný rok, jej toky hotovosti a zmeny v čistých aktívach.

Okrem stanoviska k účtovnej závierke sme povinní vyjadriť na základe našej audítorskej práce aj stanovisko k tomu, či boli príslušné transakcie vykonané v súlade s pravidlami EÚ. Zistili sme, že v príjmoch sa nevyskytli významné chyby. Odhadovaná chybovosť v platbách zostala v posledných rokoch relatívne stabilná. Klesla z 3,8 % v roku 2015 na 3,1 % v roku 2016 a 2,4 % v roku 2017. Od roku 2018, keď dosahovala 2,6 %, zostala stabilná. V roku 2020 bola odhadovaná chybovosť v platbách 2,7 %, čo je rovnaká úroveň ako v roku 2019. Podobne ako v roku 2019 sme dospeli k záveru, že chybovosť je rozšírená, a preto sme vydali záporný výrok (podrobnejšie vysvetlenie je uvedené nižšie).

3) Čo znamená odhadovaná chybovosť?

Údaj 2,7 % je náš odhad **výšky prostriedkov, ktoré nemali byť vyplatené** z rozpočtu EÚ, pretože sa podľa nášho názoru nevynaložili v súlade s pravidlami EÚ alebo s konkrétnymi vnútroštátnymi pravidlami v členských štátoch.

Medzi typické chyby patria platby neoprávneným prijímateľom alebo na neoprávnené projekty, či platby za nákup služieb, tovaru alebo investícií, pri ktorých neboli správne uplatnené pravidlá verejného obstarávania.

4) Znamená to, že sa premrhalo 2,7 % finančných prostriedkov EÚ?

Nie. To nie je presné, pretože medzi „chybou“ a „plytvaním“ je výrazný rozdiel. Pri testovaní overujeme, či sa peniaze EÚ vynaložili v súlade s pravidlami, či sú účtované náklady správne vypočítané a či boli dodržané pravidlá oprávnenosti. Ak jedna z týchto požiadaviek splnená nebola, nazývame to „chybou“. Tú vyjadruje údaj 2,7 %.

Niektoré chyby sa týkajú platieb, pri ktorých neboli dodržané pravidlá oprávnenosti, ale neboli plytvaním. Zistili sme napríklad, že bol financovaný projekt rozvoja vidieka v Chorvátsku, v rámci ktorého sa podporovalo pestovanie čučoriedok vrátane inštalácie zavlažovacieho systému. Takéto investície sú oprávnené na financovanie EÚ len vtedy, ak spĺňajú požiadavky stanovené v právnych predpisoch EÚ na podporu udržateľného využívania vody. Prijímateľ predložil dokumenty, v ktorých sa uvádzalo, že vodomer bol súčasťou projektu a platobná agentúra schválila výdavky súvisiace so zavlažovacím systémom. Zistili sme však, že nebol nainštalovaný žiadny merací prístroj, takže zavlažovacia zložka nie je oprávnená na financovanie z prostriedkov EÚ.

Je však tiež dosť možné, aby boli plytvaním výdavky, ktoré sú úplne zákonné a správne. Jedným príkladom, o ktorom sme v minulosti informovali, bola prístavná infraštruktúra, ktorá bola vybudovaná bez toho, aby sa dostatočne zohľadnil budúci objem prepravovaného nákladu.

5) Znamenajú zistené chyby podvod?

Vo veľkej väčšine prípadov nemáme žiadne takéto náznaky. Podvod znamená úmyselné klamanie s cieľom získať nejaké výhody. Hoci môže byť ťažké odhaliť podvod bežnými audítorskými postupmi, pri audítorskom testovaní odhalíme každý rok niekoľko prípadov podozrenia z podvodu.

V roku 2020 sme v 838 kontrolovaných transakciách odhalili šesť prípadov podozrenia z podvodu. Všetky tieto prípady sme oznámili Európskemu úradu pre boj proti podvodom – OLAF, ktorý ich podľa potreby vyšetrí alebo preskúma v spolupráci s orgánmi členských štátov.

6) Zhoršuje sa finančné riadenie EÚ?

Odhadovaná chybovosť vo výdavkoch sa v priebehu posledného viacročného finančného rámca **celkovo zlepšovala** zo 4,4 % v roku 2014 na stabilnú úroveň 2,7 % v posledných troch rokoch.

Významnú chybovosť však aj naďalej zisťujeme pri výdavkoch s vysokým rizikom (najmä výdavky založené na preplatení nákladov). Podiel tohto druhu výdavkov sa v rozpočte na rok 2020 zvýšil na 59 %. Chybovosť vo výdavkoch s vysokým rizikom odhadujeme na 4,0 %. Podobne ako v predchádzajúcom roku sme dospeli k záveru, že **chyba je rozšírená**, a preto sme **k výdavkom vyjadrili záporné stanovisko**.

7) Čo znamená „rozšírená chyba“ a výdavky s „vysokým rizikom“?

Viac než polovica výdavkov EÚ v roku 2020 sa považuje za výdavky s vysokým rizikom. Hoci chybovosť v celkových výdavkoch odhadujeme na 2,7 %, ak skúmame oddelene výdavky s vysokým rizikom, táto miera sa zvyšuje na 4,0 %. Keďže tento typ výdavkov má na celkových výdavkoch značnú váhu (59 %), zastávame názor, že chyba je rozšírená, inými slovami, že sa vyskytuje v celom kontrolovanom súbore alebo v jeho **podstatnej časti**.

Výdavky s vysokým rizikom tvorí hlavne **preplácanie** oprávnených nákladov na oprávnené činnosti **Európskou úniou** (podľa zložitých pravidiel). Preplácajú sa napríklad výdavky v súvislosti s výskumnými projektmi (v rámci výdavkov na „Konkurencieschopnosť“), investíciami v oblasti regionálneho rozvoja a rozvoja vidieka (v okruhoch „Súdržnosť“ a „Prírodné zdroje“) a projektmi rozvojovej pomoci (v okruhu „Globálna Európa“). Tento rok sa podiel tohto typu výdavkov zvýšil na 59 %, a to najmä v dôsledku ďalšieho zvýšenia výdavkov v okruhu „Súdržnosť“ (20 md. EUR).

Výdavky s nižším rizikom tvoria **platby na základe nárokov**, ktoré sa prijímateľom uhrádzajú, keď splnia určité (menej komplexné) podmienky. Takéto platby zahŕňajú napríklad priamu pomoc pre poľnohospodárov (v rámci okruhu „Prírodné zdroje“), štipendiá pre študentov a výskumných pracovníkov (v rámci výdavkov na „Konkurencieschopnosť“), a mzdy a dôchodky zamestnancov EÚ („Administratíva“).

8) Čo znamená „výrok bez výhrad/výrok s výhradou/záporný výrok“?

„**Výrok bez výhrad**“ znamená, že údaje poskytujú pravdivý a verný obraz a sú v súlade s pravidlami finančného výkazníctva a riadenia.

„**Výrok s výhradou**“ znamená, že audítori nemôžu vyjadriť výrok bez výhrad, no zistené problémy nie sú rozšírené.

„**Záporný**“ výrok poukazuje na rozšírené problémy.

9) Čo znamená „významná chybovosť“?

V audítorskej terminológii tento výraz znamená **hranicu, nad ktorou sa chyby považujú za chyby s významným účinkom**. Významná chybovosť je miera chýb, pri ktorej je

pravdepodobné, že ovplyvní rozhodnutie predpokladaných používateľov audítorskej správy. My aj Komisia používame na stanovenie významnosti prah na úrovni **2 %**.

10) Prečo výročná správa poukazuje na riziká súvisiace s balíkom opatrení na zmiernenie následkov ochorenia COVID-19?

Pandémia COVID-19 bude mať veľmi významný vplyv na financie EÚ: na finančné obdobie 2021 – 2027 budú kombinované finančné prostriedky z nástroja Next Generation EU (NGEU) a viacročného finančného rámca (VFR) predstavovať 1 824 mld. EUR, čo je **takmer dvojnásobok výšky výdavkov** v predchádzajúcom období VFR.

Zároveň členské štáty čerpajú európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) naďalej pomalšie, ako sa plánovalo. Do konca roka 2020, posledného roka súčasného sedemročného rozpočtu, bolo vyplatených len 55 % schválených finančných prostriedkov EÚ na obdobie 2014 – 2020. To malo za následok **zvýšenie nesplatených záväzkov**, ktoré do konca roka 2020 dosiahli 303,2 mld. EUR (z toho 209 mld. EUR pochádzalo z EŠIF), čo zodpovedá takmer dvom ročným rozpočtom.

Vzhľadom na to audítori poukazujú na riziko oneskoreného začiatku vykonávania fondov zdieľaného riadenia vo finančnom období 2021 – 2027. V tejto súvislosti a na základe dôkazov z predchádzajúcich období varujú aj pred výzvami súvisiacimi s otázkami zákonnosti, ako aj so správnym finančným riadením finančných prostriedkov.

Výročná správa EDA za rok 2020 je dostupná v 23 jazykoch EÚ na webovom sídle eca.europa.eu.